

Виното – история и вдъхновение

Национална научна конференция с международно участие, Русе, 25 – 26 април 2016 г.

Симона Петрова / ruse@libruse.bg
РБ „Любен Каравелов“ – Русе

Виното заема почетно място в традициите и духовния живот на цивилизациите от незапомнени времена. То е извор на въодушевление, енергия и опиянение. То прави слабия силен, а страхливия – храбър. Давид казва: „Ти... произвеждаш из земята храна и вино, което весели сърцето на човека“ (Бит. 14:18; Йов 1:18). Виното е „сок, който весели богове и човеци, укрепва изнемошелите в пустинята“ (II Цар. 16:1-2). Неговият произход, както знаем, е много стар. Още в книга Битие се разказва, че Ной е посадил лоза и пил вино. Древните народи като римляните са умеели да произвеждат разнообразни и хубави видове вина, възпявани от латинските поети. Днес страните, които произвеждат най-добри вина са: Франция, Испания, Италия и други. Сред тях се нарежда и България.

За виното и неговото производство, какви са неговите туристически и икономически измерения, какво е място му в историята, бита и съвремението ни – на тези въпроси беше посветена Националната научна конференция с международно участие „Виното – история и вдъхновение“, която се проведе на 25 и 26 април 2016 г. в Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе. В нея взеха участие около 40 утвърдени и млади учени – проф. д.н. Иван Маразов, проф. д.н. Иван Марков, доц. д-р Венцислав Статев, проф. д-р Симеон Недков, доц. д-р ик. Любомир Любенов, д-р Диана Илиева, д-р Иво Братанов и много други. Освен от България, имаше и участници от Румъния, Полша, Украйна и Китай. Поради големия интерес към събитието, работата беше организирана в три секции.

При откриването на конференцията директорката Теодора Евтимова отбеляза: „Днес Регионална библиотека „Любен Каравелов“ и град Русе са едно малко пространство, отворено към света чрез конференцията „Виното – история и вдъхновение“. Научен ръководител на конференцията беше проф. д.н. Иван Маразов – утвърден учен в областта на тракологията. Той изнесе встъпителен доклад на тема „Тракийският пир“, като направи съпоставка с културните традиции на гръцката цивилизация и рефлексите на феномена „винена култура“ в бита на балканските и европейски народи.

В първата секция „Виното – туристически и икономически измерения“ бяха представени 13 до-

клада, в които авторите им запознаха аудиторията с проучванията си за винения туризъм, за маркетинговия микс на продукта, за международните и националните пазари на българско вино, както и за състоянието и перспективите за развитието на винения туризъм с примери от България и Италия.

Презентацията на проф. д-р Симеон Недков беше посветена на музеите на виното като едни от най-привлекателните туристически обекти за чуждестранните посетители. Той посочи какви са музейните практики и начините за излагане на експонати като използва опита на музеите в Плевен, Мелник, София, Брестовица, Париж, Апингтън (Южна Африка).

Обект на изследване в доклада на доц. д-р Румяна Първанова (Институт за исторически изследвания – БАН) бе първото специализирано списание по лозарство и винарство в България – списание „Лоза“ (1902 – 1912). Тя го разгледа като разпространител на знания за култивиране на устойчивите на филоксерата американски лози и за въвеждане на европейски критерии във винопроизводството. Д-р Ралица Гелева („Българска енциклопедия“, Научно-информационен център – БАН) представи „Култура на виното по българските земи. Практическо приложение на проучването на историята на винарството в България като информационен ресурс“.

Секцията „Виното – история, бит и съвремие“ включваше 11 доклада. Тя беше открита от доц. д-р Ивайло Найденов (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) с доклад на тема „Виното в Библията“. В него той разгледа ролята на виното в Свещения текст като средство за общуване с Бога и неотменна част от ежедневието, празника, трапезата и култа. Отец Стефан Стефанов (Българска православна църква) обясни на аудиторията какво е мястото на виното в църковния етос. Д-р Александър Стойков анализира изображенията на виното в християнската иконография.

В останалите доклади от тази секция бяха разгледани мястото и ролята на виното в традиционния бит и култура на хората от някои краища на България и на различни народи по света през вековете.

Валерия Йорданова и Христина Везирева (Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе) запознаха аудиторията с текстове, публикувани

като отделни книги или части от тях, както и публикации в периодични издания до края на XIX век, в които присъства темата за виното и се намират във фондовете на Русенската регионална библиотека. Включени са текстове, които описват лозарството и винарството с най-малки подробности, обръща се внимание на вредата от пиенето на вино, както и текстове от българската художествена литература и фолклор.

Докладът на доц. д-р Цветанка Панчева и д-р Ели Попова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) представи разнообразието от видове документи и тематични сюжети, посветени на виното, които са събрани в дигитални портали и колекции. Вниманието беше насочено към големите световни и международни дигитални съкровищници, като Световната дигитална библиотека и Европеана. Включени бяха регионални и национални дигитални библиотеки, от чиито колекции са подбрани интересни изображения, допълващи показаното многообразие. Целта на доклада беше да се разкрие по интригуващ и любопитен начин богатото присъствие на темата за виното в дигиталния свят. Отразено беше и българското участие чрез разнообразието от дигитализирани документи в колекциите на български библиотеки и чрез участието им в Европеана.

Секцията завърши с доклада на Александър Мошев (Библиотека на Нов български университет) „Темата за виното в библиотечния каталог на Нов български университет – история, философия, митология и наука“. Докладът имаше за цел да представи документите от библиотечния каталог, свързани с темата за виното. Разгледани бяха книги, периодични издания, бакалавърски тези и работки от научния електронен архив на НБУ. Търсенето в електронния библиотечен каталог беше анализирано като процес и като възможност за бърз и лесен достъп до библиотечните фондове. Темата за виното беше видяна чрез гледните точки на различни като специалност и интереси автори.

В третата секция „Виното – лингво-културологични аспекти и творчески интерпретации“ бяха представени 14 доклада, в които бяха разгледани различните измерения на връзките между виното и музиката, виното и изкуството, виното и художествената литература.

„Виното като арт медиатор“ беше разгледадено от Даниела Недялкова (Регионална библиотека „Партений Павлович“ – Силистра). Представени бяха някои теоретични аспекти на медиацията: природни, биологични, анатомични, биохимични, исторически, психологични, естетически, фолклорни, профетични, митологични, теологични и философски. В приложната част беше изведена ролята на виното като арт медиатор във визуалните изкуст-

ва от XVI до XX век. Симона Петрова (Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе) обърна внимание на някои изходни данни в песенния мотив „Разляла вино – израсло чудно дърво“ (известен от т. 1 с обредни песни на сборника „Български фолклорни мотиви“ със съст. Тодор Моллов), които са от ключово значение за неговото разбиране.

На вниманието на участниците беше предложена богата съпътстваща програма – обявяване на наградените участници в Националния конкурс за карикатура и шарж „Виното в бита и културата на европейските народи“. Творбите бяха подредени в изложба във фоайето на библиотеката. Успоредно с това беше изложена и експозиция „Алкохолът и народите по света“ (карикатури от Петото международно биенале „Майстори на карикатурата – 2009“) на Регионалния етнографски музей в Пловдив. Създателят на единствения в България Музей на комикса Стоян Стоянов представи изложбата „Тостове и наздравници в българските комикси“. Открита беше и постерна сбирка „Издания на „Българска енциклопедия““.

Приятна изненада за всички участници бяха подготвили домакините на конференцията – художникът Валентин Георгиев и авторите на комикси Стоян Стоянов-Комитски и Николай Маринов направиха шаржове на гостите и участниците в конференцията. Съпътстващата програма включваше и вечерна разходка с корабче по река Дунав, а на следващия ден – посещение на винарска къща „Русе“, част от комплекс „Левента“.

Дискусиите в рамките на конференцията породиха нови идеи. Присъствието на представители на различни институции от България и чужбина, както и разнообразието на темите, включени в програмата на Националната научна конференция с международно участие „Виното – история и вдъхновение“, оставиха приятни впечатления у всички участници, които изразиха удовлетворение от добрата организация на форума.

Ключови думи: вино, конференции, Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе